

40 ՓԲՅ.

ՄԱՐԹԱԹԵՐԹ

40 ՓԲՅ.

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԿԻՇԱԲԱՆԱԿԱՆ

ՏՆՕՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՏԵՕՔՄԷՃԵԱՆ

Հասցէ, Ղալաթիա Նորատունկեան խան

ԺԿ. Տարի Թիւ 8

ՄԱՐԹ

28 Օգոստոս, 1899

ԼՈՅՍ՝ ՓՈԽԱՆ ԾՆԱՂԻԿԻ

Ինչպէս որ ասկէ առաջ յայտարարուած էր, ԾՆԱՂԻԿ Ի մօտոյ պիտի հրատարակուի իբրեւ օրաթերթ մալէն օր, իր արտօնաաիրով՝ Անտօն Էֆ. Սաքաեանի տրամադրութեան տակ:

Թէեւ ըսուած էր թէ միեւնոյն ժամանակ ԾՆԱՂԻԿ չարթթաթերթն ալ պիտի շարունակուի բոտ առաջնոյն Սակայն անկարելի ըլլալով միեւնոյն թերթը երկու տարբեր ուղղութեամբ և տարբեր անօրինութեամբ շարունակել, նախամեծար համարեցի թերթիս ուղղութիւնը փոխելու տեղ անունը փոխելու Ուստի յառաջիկայ շաբաթէն սկսեալ ԼՈՅՍ՝ պիտի հրատարակուի ԾՆԱՂԻԿ տեղ, միեւնոյն ուղղութեամբ, միեւնոյն պարունակութեամբ, միեւնոյն ժառանգով և միեւնոյն պայմաններով: Միմիայն թերթին ճակատը փոխանակ ԾՆԱՂԻԿԻ՝ ԼՈՅՍ՝ պիտի դրուի. միայն այս պիտի ըլլայ տարբերութիւնը, ուրկէ դժգոհեալու պատճառ մը չունին մեր Պատ. Ընթերցողները:

Վստահ եմ որ Պատուարժան Հասարակութիւնը պիտի հաճի շարունակել այն քաջաբերութիւնն ու համակրանքը, զորցոյց առաւ ինձ, ասոր ամսէ ի վեր: ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՏԵՕՔՄԷՃԵԱՆ

Յ. Գ.—ԼՈՅՍԻ հասցէն է Ղալաթիա Նորատունկեան խան. իսկ ԾՆԱՂԻԿ օրաթերթի հասցէն Ղալաթիա Էսկի Պանքա փողոց, Համաի փաշա խան:

Յ. Ս. ՀԱԶԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Որ Կ. Պոլսոյ քանի մը համբաւաւոր վաճառատանց մէջ սցեյտու համարակալի պաշտօնը կը վարէ, արտօնաբերի ժամեր ունենալով պատրաստ է ուրիշ վաճառատանց մէջ ևս նոյն պաշտօնը ստանձնել և մասնաւոր պատեր տալ տամբարակալութեան, թուաբանութեան, հաշիւին լեզուի եւ շարադրութեան եւ ընդհանուր կերպով առանցիկ տարրական եւ բարձրագոյն նախակրթարանի ամէն ուսմանը, խիստ զիւրուաոյց մէթոտով և գիւրամատչելի պայմաններով:

Դիմել կողմէն անօրինութեան:

ԲՈՎԱՆ ԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԴՐՈՒՎԱՐ.—Իրաւասութեան խնդիր մը:
ՆՕՊԱՊ.—Շաբաթական քրոնիկ:
Յ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ.—Այքը չի կշտանար:
ԽԵԼՕՔ ԱԽՊԱՐ.—Ճիւմպիւշ մը ի Պալաթը:
ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ.—Ուէրն ու բաղդը:
ՖՈՒԼԻԿ ՄԱՐՍԶԱՅԵԱՆ.—Բաց նամակ:
Պ. ՊԷՋԱԶ.—Արմաշեաններուն:
ԲԻԿՄԱԼԻՈՂ.—Նկարներ:
Բ.—Միշտ կը տուժէ:
ՄԱՐԻՆՕՋ ՏՈՒՏՈՒ.—Մարինօց տուտուլին պտոյտը:
Մաղիկի հեռագիրները:
Ազգային լուրեր:

ՁԵՌՆՀԱՍՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Կէտիկ-Փաշայի Ազգ. վարժարանի ծանօթ խնդիրը գեռ մոռցուած չէ հրապարակին վրայ: Այն երկու ուսուցիչները՝ որոնց նկատմամբ պատժական տնօրինութիւն մը ըրած էր Ուսումն. Խորհուրդը իր ձեռնհասութեան կատարելապէս դուրս ըլլալով այս օրերս Քաղ. Ժողովոյ դիմած և ընդարձակադոյն դիտողադրով մը բողոքած են Ուսումնական Խորհուրդին այդ ձախող և անարդար որոշման դէմ, նոյն իսկ Պատրիարքարան օրինաց համաձայն անձեռնհաս նկատելով զայն այդպիսի վճիռ մը արձակելու:

Ուսումն. Խորհուրդը, որուն շալակը պատասխանատուութեան մեծ բաժին մը կը ծանրանայ յանկարծ, չենք գիտեր թէ ինչ միջոցով պիտի կրնայ արդարացնել ինքզինքը Քաղ. Ժողովոյ առջեւ, երբ այս վերջինը իր ձեռնհասութեան համաձայն՝ խնդիրը օրինական քննութեան մը ենթարկելով, մատնանիչ ընէ բոլոր այն թերութիւն-

ները, որոնք գործուած են հարեւանցի և հապ-
ճեպ գործողութեան մը հետեւանօք:

Չենք յուսար որ, Ուսումն. Խորհուրդը յա-
ւակնի պնդել թէ, ինք հաստատեալ օրէնքներու
սահմանէն դուրս գործելու ամէն արտօնութիւն
ունի, վասն զի կրթական խնդիրներու մէջ իր գերը՝
միւս բոլոր Տեսուչ Խորհուրդներուն պէս, լոկ բա-
րոյական և հայրական հանգամանք մը ունենալով,
տարրական տրամաբանութեան և դատողութեան
առջեւ բացօթյա ճշմարտութիւն մըն է թէ, ար-
տասովոր պարագաներ եթէ ներկայացուն իր ու-
շագրութեան, ինքզինք ըստ օրինի անձեռնհաս
նկատելով, շատ շատ պարզ քննութեան մը բովէն
անցունելէն ետքը, պարտաւոր է եղբակայութիւնը
տեղեկագրել Վարչութեան որուն գործն է միայն,
ի հարկին, պատիւ մը տնօրինելու անժխտելի ի-
րաւունքը:

Քաղ. Ժողովոյ լրջմտութենէն և անաչառու-
թենէն կ'սպասուի արդար որոշումով մը վերջ
տալ այս ցաւալի խնդրոյն, որուն ելքը հետզհետէ
սպառնալից երեւոյթ մը կ'առնէ մ'անաւորապէս
Ուսումն. Խորհրդոյ համար:

Այս տողերը գրելով, գիտաւորութիւն չու-
նինք բնաւ խնդրոյ նիւթ եղող ուսուցիչները
պաշտպանելու կամ արդարացնելու, այլ միայն
յայտարարելու թէ, օրէնքը՝ պատժելու իրաւունքը
վերապահած է միմիայն վարչութեան. հետեւա-
պէս—եթէ պէտք է յարգել օրէնքին տրամադրու-
թիւնները—Քաղ. Ժողովը չեղեալ նկատելու է
Ուսումն. Խորհրդոյ որոշումը, և ասոր բնական հե-
տեւանքը ըլլալով վերաքննութենէ զուրկ դատե-
լու է ուսուցչաց կողմէ պահանջուած վերաքնն-
նութիւնը և յանձնարարելու է Ուսումն. Խորհր-
դոյ որպէս զի նոր տեղեկագրով մը իր քննու-
թեանց արդիւնքը ներկայացնէ Քաղ. Ժողովոյ և
անկէ սպասէ վերջնական տնօրինութիւն մը:

Մենք օրէնքը այսպէս կ'ըմբռնենք իրաւունք
ունինք արդեօք:

ԱՆԴՐՈՒՎԱՐ

ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ

Ի պէս հայ ուսանողաց

ԳԻՆ 60 ՓԱՐԱՅ

Պ. Պալէնց, Գրաւաճառ-Հրատարակիչ

ԼՈՅՍ զանեցաբերքը լոյս կը տեսնէ յա-
ռաջիկայ շաբաթ օրը փոխանակ ԾԱՂԻԿԻ:

ՇԱՐԱԹԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔ ՄԸ

Այլամեծեան Սրբազան եւ խղճեցեան քահանայ-
—Գարթա:ի պատարագը եւ Հաճնի հրդեհը — Սամա-
թիացի Հայ օրիորդը եւ Քոյն բալիքարեան. — Սուրհան-
դակ եւ Ապթամար ու Ղիկէր. — Պանտրմայի Տեղապա-
նին սխալ հասցէի ուղղուիլը. — Ծաղիկի անակնկալը:

Անակնկալ մըն էր մայրաքաղաքիս մէջը գտնուած
բոլոր եպիսկոպոսներուն ներկայութիւնը (բաց ի Աջգեան
Սրբազանէ որ հիւանդ էր) Այլամեծեան Սրբազանի դա-
գաղի շուրջը, զոր շրջանակած էին այնքան վարդապետ-
ներ եւ քահանաներ:

Անակնկալ մը չէր սակայն ձիգմէճեան Տ. Արիւս-
տակէս քահանայի տեղէն չշարժիլը. Այս մարդը կ'ըսէն
թէ—մեզքը ըսողներուն վիզը—Պատրիարքարանի մէջ
նշանոտութեան արձանագրիչ պաշտօնեայ կարգուած
օրէն ի վեր պատարագ չէ մատուցած. շարձմէններ կ'ա-
ւելցնեն թէ, պատարագ ընելն ալ մոռցած է. ինչո՞ւ է-
լիվանեան, ալեւորն Տէր Խորէն՝ դուրսը քայլերով իբր
սգակիր կը հետեւէր դագաղին մինչեւ գերեզմանա-
տուն: Տ. Խորէն Աւագ քահանան ալ Պատրիարքարանի
պաշտօնեայ մըն է եւ կարեւոր պաշտօնեայ մը, ահա ոչ
կրօնական Դիւանի, որ ամէն օր ստիպուած է իր սղա-
տօնին գլուխը գտնուիլ եւ ոչ թէ Տ. Արիւստակէսի պէս
միայն հինգ շաբթի եւ շաբաթ օրերը, եւ սակայն Տ. Խո-
րէն իր ալեւոր հասակին մէջ, առանց մոռնալու եկեղե-
ցին ու պատարագ, ամէն օր իր պաշտօնին գլուխը կը
գտնուի ինչպէս նոյն օրն ալ եկած էր իր վերջին յար-
գանքը մատուցանելու ողբացեալ Սրբազանին:

Ինչ որ է, այս աւթիւ ալ քիչ մը խզմտութիւն կը
յանձնարարենք ձիգմէճեան քահանայի եւ կ'անցնինք ու-
րիշ անակնկալի մը:

Անակնկալ մը կը համարուի Ս. Պատրիարք
Հօր անցեալ կիրակի ստաւօտ Գարթալի եկեղեցին պա-
տարագելը: Վարթալիք Տ. Յակոբոս Պատրիարքն ի
վեր, որ Ս. Նշան եկեղեցին օծումը կատարած է, ա-
ռաջին անգամն է որ Պատրիարքի մը ներկայութիւնը
վայելեցին Գաւառ Պէյքօղլիներուն եւ Գանակլիցիներ-
ուն. Սթէնեացիներուն ալ պիտի ըսէի, սակայն անոնք
կէս մը եէնիգիւղի կը համարուին եւ եէնիգիւղ ալ Ս.
Պատրիարք Հօր այցելութիւնը վայելած է:

Ամէն ուրախութեան մէջ արտօնութիւն մը պահ-
ուած է կ'ըսեն, իրաւ ալ կիրակի օր, սեղանին վրայ, որ
ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան կազմակերպուած էր, զին-
ւոյ վրիժարգէլ բաժանիներուն մէջ երբ պատրիարք եւ
ժողովուրդ փոխադարձ խնդակցութեամբ զիրար կ'ող-
ջունէին, հեռագիրը Հաճնոյ հրդեհին աղետալի լուրը
բերաւ: Ուրախառիթ անակնկալին ցտաղի. անակնկալը
եղաւ այն:

Հազարի չափ հացիւ անպատուար մնացելու են: Եւ

Եւ ահա Ստական արեղան՝ իր աֆրոզ ունեցած թերեւս... 20 զրչը մէջտեղ նետեց, որուն հետեւեցան ներկաները եւ փոքրիկ գումար մը հանգանակուեցաւ։ Նպաստից Յանձնաժողովին կողմէ չարթուս մէջ հրկիզեալներու բաշխուելու համար զրկուած 100 ոսկւոյ գումարն ալ անշուշտ պիտի կրնայ ունենալ իր միսթարական կողմը անմիջական պիտոյից համար, սակայն հազար հոգւոյ համար այդ գումար ինչ սփոխանք կրնայ առթել։ զբամ պէտք է խեղճերուն։ Ս. Պատրիարք Զօր անկ է հրաւիրել բոլոր մայրաքաղաքիս թաղ. խորհուրդները որ իւրաքանչիւր իր թաղին մէջ անմիջական հանգանակութիւն մը կատարելով արդիւնքը փութացնէ։ Պատրիարքարան, հասցնելու համար հրկիզեալներուն։

* * * Անակնկալներու շարքին մէջ կ'արժէ յիշել նաեւ Սամաթիացի (ր. Արաքսի Արխեանի պսակադրութիւնը՝ Սկիւտարցի հովանոցավաճառ երիտասարդի մը հետ, որ տեղի պիտի ունենայ, կ'ըսուի, յառաջիկայ երկուշաբթի օր Մայր եկեղեցւոյ մէջ։

Յիշեալ օրիորդը, արհեստով ջրհանկիր յոյն բալիքարեայի մը հետ կը սիրահարուի եւ ամուսնանալու համար կը դիմէ յունաց Պատրիարքարանը, որ տեղեակ ըլլալով յոյն ջրհանկիրին անպարկեշտ վարմունքին, կը յորդորէ օրիորդը ետ կենալ իր այդ գաղափարէն եւ կ'ստիպէ զայն Հայոց Պատրիարքարանը երթալ։

Պատրիարքական Փոխանորդ Սրբազանը իրողութեան հասու ըլլալով, կը համոզէ օրիորդը խոտաւնալով հայ երիտասարդի մը հետ ամուսնանալու գինքը եւ իրաւ ալ կը յաջողի Սկիւտարցի պարկեշտ հայ հովանոցավաճառ մը գտնել, որ պատրաստակեանութիւն կը յայտնէ՝ ամուսնանալ անոր հետ։ Սյս ամուսնութիւնն է որ պիտի կատարուի յառաջիկայ երկուշաբթի։ Ասոնց ամուսնութեան առթիւ պէտք եղած ծախքերն ալ պիտի հոգայտին Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ։

Կը խրատենք սակայն մեր օրիորդները որ իրենք ալ այս տեսակ միջոցի մը չզիմեն ամուսնանալ յաջողելու համար, վասն զի Պատրիարքարանը իր տրամադրութեան ներքեւ պէտք եղած թիւով ամուսնանալու երէտասարդներ չունի։ Վերջը բացը կը մնան։

* * * Անակնկալներէն էր նոյնպէս Սաբահաշի Ազգայիններու բաժնին մէջ, անցեալ օր, Ազգամայրը եւ Նիկիքը իրարու միաթիւրած տեսնելը։ Եւ հետեւեալ օրը նոյն օրաթիւրին սրամիտ քրտնիկագրին մէկ բացատրութիւնը թէ ինչպէս միացած էին անոնք։

Ե՛հ գրաշարներու հետ գործ ունեցողներուն համար շատ զարմանալի չեն թուիր այս կարգի անակնկալները։

* * * Պատիկ անակնկալ մըն ալ եղաւ Պանորմա Պալքէսէրի առաջն. Տեղապահ Տ. Թաթուլ վարդապետի Պոլիս գալը, երբ օր մը առաջ լրագրաց մէջ կարդայինք յիշեալ վարդապետին Պրուսա երթալու համար իր պաշտօնատեղիէն մեկնած ըլլալը։

Կ'երեւայ թէ սխալ հասցէի ուղղեր է ինքզինքը։

Անակնկալ մըն ալ պատրաստուած է Մաշիկի բնութեցողներուն, որոնք յառաջիկայ չարաթ օրուան թերթին ճակատը փոխանալ ԾԱՂԻԿ տեսնելու, ԼՈՅՍ պիտի տեսնեն։

Ե՛հ, Մաշիկի եզանակը անցաւ ալ. հիմա գիշերները երկարած ըլլալով աւելի լայն պէտք կայ, յուսանք որ հաճելի անակնկալ մը կ'ըլլայ այս։

ՆՕՊԱՊ

ԱԶԳԸ ԶԵՆԱԿԱՆԱՐ

Ր մը կողմարարիս խանութը գացի կողմերի քանի մը դիրքերս առնելու։ Կազմարարը դուրս ելած էր, եւ միայն կիներ հոն էր։

— Գիրքերս լմնցա՞ւ, տիկին, հարցուցի, այսօր պիտի տար։

— Մառիկ պարոն, չորնալու համար մամլոյ մէջ են, Գօլիմառ ատոնք այս իրիկուն լմնցուցելու միտք ունէր, բայց վայրկեան մը առաջ, կարեւոր գործի մը համար նօտարի մը կողմէ կանչուեցաւ...

— Ժառանգութեա՞ն մը տիրացաք...

— Ոհ, պարոն, երազի պէս բան մը, յուսալու անգամ չենք համարձակիր. այն աստիճան անպատեհի, որ ժառանգութիւն ըսելը պարզապէս յիմարութիւն է։ Թեւեւ մատանի մը, յիշատակ մը, ոչինչ մը, ինչ գիտնամ, զի վերջապէս լուսահոգին եւ ոչ մէկ առթիւ մեզի պարտական էր։

— Ուրեմն ձեր ազգականներէն չէ՞ր։

— Եւ ոչ իսկ ընտանի բարեկամ մը. ասի կատարեալ պատմութիւն մըն է. գիտէք որ Գօլիմառ միշտ պատուհանին առջեւ կ'աշխատի, որովհետեւ գործելու համար լոյս պէտք է ըլլայ. արդ, ամէն օր կէս օրէն երկու ժամ վերջը, տարէց պարոն մը խանութին առջեւէն կ'անցնէր, բարի քաղաքացի մը, որ կէս օրուան ճաշէն յետոյ իր մարսողական պտոյտը կը կատարէ։ Կ'երեւի որ այս ծերունի պարոնը հետաքրքիր էր կողմարարութեան արհեստին, որովհետեւ ամէն անգամուն պատուհանին առջեւ կը կենար եւ քոտն վայրկեանի չափ ամուսնոյս աշխատիլը կը դիտէր։

Դէմը կենալով, լոյսը խաբանելուն համար ամուսինս Գօլիմառ շատ կը բարկանար. եւ անգամ մը մեր պղծտիկին առջեւ բերնէն փախուց թէ՛ այս ծերունին ալ ամէն օր պատուհանին առջին կենալով, գործիս արդելք կ'ըլլայ կոր, օհ, պարոն մարդ իր գաւիկն առջեւ ամեն բան խօսելու չէ։ Հետեւեալ օրը, Տօտոր, ծերունւոյն գալը տեսնելով, խանութէն դուրս վազեց եւ պարոնը դիմաւորելով ըսաւ։

— Հէ՛յ ինծի նայէ հետաքրքիր ծերունի, ուրիշ գործ չունի՞ս օր ամէն օր մեզ կը դիտես։

— Ծերունիը սկսաւ ծիծաղիլ. եւ տղուն երեսները շոյելէ յետոյ, շաքարեղէնի խանութէն կարկանդակ մը գնելով ձեռքը տուաւ. նոյնպէս հետեւեալ օրը, Տօտոր ճամբուն վրայ ծերունւոյն գալտեսնաւ։

սպասեց ուրիշ կարկանդակ մը եւս ստանալու համար, այս անգամ ծերունին կարկանդակը տալէ ետքը տղան համբուրեց եւ հետը խանութ մտաւ. անկէ ետքը ամէն օր կուգար քառորդ ժամ մը կը նստէր . . . տեսէք, աւանակի իր նստած տիպը . . . օհ խեղճ բարի մարդ . . . ալ սովորութիւն ըրած էր միշտ նոյն ժամուն գալով խոսակցիլ մեզ հետ Գօլիմառի աշխատիլը ղիտեկով. սրբաւորին վրայ կը գուրգուրար, մեզ ալ կը սիրէր. միշտ կը հարցնէր թէ գործերն ինչպէս կ'երթան, կը շահինք եւ թէ գո՞հ ենք. եւ կը խրատէր զմեզ որ չի յուսահատինք եւ ապագայէն երբէք յոյսերնիս չկտրենք:

— Ով ըլլալը չհարցուցի՞ք:

Ի Բանի որ այդ մասին ինք բան մը չէր բտր, մեր հարցնելը չէր վայելեր. եւ արդէն զիտէինք թէ մեծահարուստ պարոնը Պամպուլքէթ կանուանուէր, թաղին ամէնէն չքեղ տանը տէրը. միայն իր ստացուածքն ըլլալով տասնեւեօթը տունի տէր էր. երեւակայեցէք անգամ մը պարոն, տասնեւեօթը տուներու տէր: Այսպէս երբ մեզ կը խրատէր որ ապագային յոյսերնիս չկտրենք, ահա ապագան, կը պատ. սխանէինք, ղիտեկն է խօսիլ ձեզ պէս ապագային նկատմամբ, երբ տասնեւեօթը տուներու տէր է մարդ, էհ, գաւկընէրս կ'ըսէր, ո՞վ զիտէ տեսու մը կանուխ թերեւս երկինքէն տուն մը կ'իյնայ ձեր առջին որուն կէսովը արդէն գո՞հ պիտի մնայիք: Խեղացի մարդը ամէն բանիս սպասելու է:

Օր մը որոշեալ ժամուն չեկաւ, շաբաթ մը յետոյ Գօլիմառ ելաւ պարոնին տունը գնաց եւ հոն իմացուցին թէ այդ բարի մարդը Վօսվայի թատրոնը երթալով ցուրտ աւեր մեռեր է: Այս բան մեզ շատ վշտացուց. մեզ խոստացած էր, որ իր խիստ բազմահատոր թանգարանին բոլոր գիրքերը ի նորոյ պիտի կազմել տար. ամուսինս յուսահատ սկսաւ գոչել. Հէ՛յ ինքը որ միշտ կ'ըսէր, ապագային վստահ եղիք, վստահեցէք այժմ տեսնեմ. մենք ստակ չէինք ուզեր, այլ գործ աշխատելու համար, օհ տղին հոգի, յուսացէք կ'ըսէր եւ մենք՝ յուսացինք . . . Ի՞նչ խենթութիւն: Կարծես թէ բարի մարդուն հոգին լսեց ամուսնոյս գանգատները զինոյն պահուն նամակ մը բերին: Պ. Հօսքէթ նօսարը կը հրաւիրէր ամուսինս երթալ կարգադրել մեզ առնչութիւն ունեցող ժառանգական գործ մը, պարոն Պամպուլքէթէն յանձնարարուած:

— Էհ, էհ, ինձ նայէ տիկին Գօլիմառ . . .

— Ի՞նչ կայ:

— Այս գործը կարծեմ այն երկինքէն խնկող տան գործն է. որուն դուք կ'իստիլ ալ պիտի գոհանայիք:

— Ոհ, այդ բանը մի ըսէք:

— Ինչո՞ւ չըսեմ:

— Որովհետեւ լուսահոգին ոչ եւայցն եւ ոչ ալ Աղամէն մեզ ազգական էր. եղբորդիներ ունի եւ որ օտարներու համար չի թափախէ իրենները:

— Տասնեւեօթը տուններու մէջէն ուրիշ տուն մը նուիրելը, իրենները փեթաւել չհամարուիր:

— Ես ալ այնպէս խորհեցայ, բայց կը հարցնեմ ձեզ, մեզի եւ ոչ իսկ նաքարակիտ մը պարտական էր, ի՞նչ

անուամբ, ի՞նչ օրինօք մեզ յայս բարիքը ընելու, խնդրեմ, ըսէք:

— Բայց վերջապէս, ապագային նկատմամբ ձեր խօսածները միտքը բերած է:

— Գործն այն է որ, խեղճ մարդոց երեւակայութիւնը յուզելու համար այն նամակը զրկած չէ:

— Անշուշտ, ասկէ զատ ձեր գաւակը այնչափ կը սիրէր, ի՞նչու համար իր ժառանգորդացը չգերադասէր:

— Եղբորդիներ . . . որոնց հետ երբեք չէր տեսակցեր. միայն ունեցած հարստութիւնը կ'երազէին . . . օհ, մարդիկ կան որ շատ բաղդաւոր են:

— Ինչո՞ւ կ'երկբայիք, ո՞վ ըսաւ ձեզ թէ իր բնակած տունը ձեզ կտակած չէ:

— Տասնեւեօթն հազար ֆրանք եկամուտ կը բերէ:

— Էյ լաւ, կը տեսնէք որ ժառանգորդացը համար մեծ զրկանք մը չէ:

— Ասկէ զատ տունը նորոգութեան պէտք ունի, եթէ իսն ըլլայ այն, անմիջապէս վարձու կուտամ զայն նորոգելու համար:

— Շատ իրաւունք ունիք:

— Նոյնպէս այն ատեն կազմելու համար մեզի դործ բերողներուն հետ ամենեւին սակարկութեան չպիտի մտնամ:

— Բայց ասկէ վերջը քանի որ բանի մը պէտք չունիք, ինչ հարկ կայ աշխատելու:

— Ծնորհակալ եմ, գործատեղի մը մարդուս բաղդ կը բերէ. գնա բանդ, մեր բարերարն ալ այս խրատը կուտար մեզ:

— Ես եթէ ձեր տեղն ըլլամ, բաղդին տուածը հաշուաւ կը վայելեմ եւ ուրիշ գործի չեմ նայիր:

— Սիրելի պարոնս, բաւական ստորիքս ստած եմ, եւ ուրիշներու խրատին հետեւելու պէտք չունիմ:

— Մի սրբողիր, կարելի է այս ըսածներնիս անօգուտ է. որովհետեւ ո՞վ գմեղ կը հաւատէ թէ լուսահոգին տան պարգեւին դրամական պարգեւ մըն ալ չէ ձգած:

— Տարեկան վաթսուն հազար ֆրանքի եկամուտ մը:

— Ի՞նչու չէ, Պ. տը Պամպուլքէթ երբ ձեզ երջանիկ ընել խորհեցաւ, ի՞նչու համար կատարեալ չընել:

— Շատ ճշմարիտ է այդ ըսածդ, այդ բան պիտք չեկաւ:

— Ասի չըլլալիք բան մը չէ, այնպէս չէ՞:

— Ե, այո, որովհետեւ այնչ կը պարտաւորէր որ մեր սիրելի բարեկամը մեզ բարիք ընէ, ո՞վ կ'արդիւնք ղինքը տունէն գատ գումար մըն ալ յատկացնէ իր բարեգործութեան:

— Հօրեղբորդուցը դէմ արդար վրիժառութիւն մը:

— Այո՛, բայց պէտք է արդար ըլլանք, մեզի բան մը ընելու ամենեւին պարտաւոր չէր:

— Եղբորդուցը պարտաւոր էր, որ երեսին անգամ տեսած չէր:

— Բոլոր օրերը հոս մեր քովը կ'անցունէր:

— Բարեկամութիւնը շատ անգամ տղգակամութիւնէ աւելի գորաւոր է, հրեալ մը խմբադրելու մտայն:

— Ստոյգն ըսելու համար զմեզ եղբորդուցինքն ա-

ւելի կը սիրէր, անոնց խօսքն անգամ չէր ընէր:

— Կը տեսնէ՞ք որ դուք անոնցմէ աւելի իրաւունք ունիք ժառանգութեան:

— Բարեկամական տեսակետով, չատ աւելի . . .

Հոս տիկին Գօլիմառ քիչ մը վարանելէ յետոյ, աւելցուց:

— Եւ նոյն իսկ եթէ արդարապէս խորհինք . . .

— Ի՞նչ բան:

— Կը հարցնեմ ձեզ, ի՞նչու համար տասնեւվեց տուները մեզի թողնով, տասնեւեօթերորդը միայն եղբորորդւոյը չի տայ:

Այս միջոցին մէկէն ի մէկ խանութին դուռը բացուեցաւ. Պ. Գօլիմառն էր որ նստարին քովէն կուգար, գոյնը նետած:

Ոչ, չեմ կարող նկարագրել կնոջն սա հարցական երկու բառերու արտասանութիւնը:

— Լա՛ւ ուրեմն . . .

Ամուսինը՝ որ կը հեւար, չկրցաւ պատասխանել անմիջապէս, կիներ, ջղագրգիռ անոր մօտենալով կրկնեց:

— Խօսէ՛, խօսէ՛ ինչ եղաւ:

— Ի՞նչ սիրտի ըլլայ, փոքրիկին երեսունհազար ֆրանք միայն կը թողու:

Տիկին Գօլիմառ տենդոտ, ամբողջ մը վրայ ինկաւ եւ կատաղութենէն սեղմուած ակօսանքներուն մէջէն, հետեւեալ շնորհակալութեան երկու բառերը սուլեց:

— Օ՛հ, ասիրաբար . . .

Թարգմ.

Յ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

[Հաստատեալ յամիւն 1852]

ՏՔՐ. Ս. ԽԱԶՍՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Թիւ 396, Մեծ - Փողոց Բերա

(Եանիի Գարեջրատան վրայի յարկը - ճիշդ Զրպուգ-ճեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաւառիկ դաւած ակօսանքն մէկ անգամէն կը լեցուին, ցաւով դիմեաւ եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:

Նորահար եղանակաւ, նսւրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակօսանք կը պատրաստեն, յար եւ նման ընտանի, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ճամուղութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն եւրաշխաւորեալ:

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնախանութիւն:

Յ. Ք. Զմեռները կիրակի օրերնալ, (մինչեւ կէս օր), ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատուներն:

ՃԻՒՄՈՒՇ ՄԵ Ի ՊԱԼԵՔԻԸ

Ինչպէս իւրաքանչիւր ոք սովորութիւնըրած է Մեռելոցի օրերը Պալքըր երթալ, նոյնպէս ալ մեր հովանոցաւմառ մօրուք Ածիողենց Թաղիկ աղան մտաբերեց ուխտագնացութիւն մը ընել Աստուածածնայ Բ. օրը, ուստի որոշում տուաւ շարաթ օրուքնէ թէ՛ օլուխ չօճուի, ճահիլ ճիւղիւք թօփել եւ մուհածիւր առապասիւր մը մէջ լեցնելով զանոնք փոխադրել հոն. նոյն երեկոյին կը պատուիրէր իր կնոջ այսպէս:

— Մառան խաթիւն, վազն առաւ շափախը չքաւած է՛ վէ աշխիւններուն ալ ցան տիր իւր էլլին տէ՛ ճիւղալիչին հըմար պէտք եղածները դէտարիւք անէք:

— Քըլ մա՛րդ, ի՞նչ ճիւղալիչ է վէ իչ թէտարիւք է, չէօրս տարի է իւր Ակնէն Ըստամպուլ դաղթած ենք տէ՛ էօր մի գէվքի շտարիր, ասոր վիւրիկէ վիւր ճիւղալիչի քիւթիւրտիւ մի հէնէցիր:

— Աշխի, շան տղայ, էսջի օր դիւն ըսիր քի, էրկու թոռներս ասի տէ՛ Սամուլուտայէնց գցանք:

— Պէլլի, շիտակ է աղա, էս ալ ինքեար չեմ անիր ա՛, սըշալի վախիթ է իւր ֆէօս ինք, շա՛տ կու տեսնես ֆէօն գնալիս, հէ՛մ նայէ իւր ըսիմ, մէօրցոյ ըսելու թէ աշխիւնին աս տարի Շիլմանեան վարժատիւնէն տիրեալ է ասեր ու հըմայիկս ալ տանը մէկ քօշտն վարժատիւն է բացեր, էվ էստուն քառսուն պճիկ սըղաքներ իլիմ թահալ կու անին ու է՛հ, մարը ըսես նր, կու խեթենայ, կ'ըսէ թը, ախիկս վարժիւհի էղաւ նր, էլպէթտէ ճէհէղին փարան կու հէնէ:

— Պէ խաթիւն, գիւլուխս դըլեմ դառցուցիր, թէօղ տիր ուր պառկիմ ֆէօքեա՛ծ իմ քեզ ալ վաղը մտիկ կու անիմ:

Ախորժալը երկրորդ օրուան պահելով ձայնը կը կտրէ եւ երկրորդ օրը Թաղիկ աղան եկեղեցիէն վերադարձին խօսքը թոռներուն կ'ուզէ:

— Մընչիւկներ, ի՞նչ աշխաղապային ձեռքը չպտըիք, էս ձեզի չեմ րսեր ուր, էփուր աղապան դայ նը ձեռքը տի պաքնէք:

Տղայք հնազանդելով ձեռքը կը համբուրեն եւ Թաղիկ աղան կ'օրհնաբանէ. — Էֆէրիմ պըլօճնիրս, ասորիք ու զօրանաք:

Արդ, Մառան խաթուն ձեռքը ստքը կրակ կտրած հարսներուն հետ մէկտեղ պէտք եղածները կը պատրաստէ որպէս զի երկուշաբթի սուսօտ կանուխէի մեկնին:

— Ախի Եախսէթ, (մեծ հարսին կը հրամայէ) դիւն տուման շարէ, դիւն ալ Մարիցէ (փոքր հարսը) հէվային տէվամ արէ ու տիխաթ արէ ուր փիւշիւն ըլլի, դիւն ալ Մաթիս (փոքր տղան) խուզին փուռը տար, էս ալ էրթիմ փեսաներուս ու աշխիւններուս խապար անիմ քի անոնք ալ գոն ուր մահրում չման ճիւղալիչին:

Իւերջապէս ամէն ինչ պատրաստուած ըլլալով եւ հրաւրեալները ներկայացուած եւ իրիւրենէ սպասորուած մուհածիւր առապասին ալ որոշեալ ժամուն եկած ըլլալով, Թաղիկ աղայի խումը մէջը լեցուեցաւ, հետը

առած պարէն, զանազան մէղէներ օղիով հանդերձ, խը-
սիր, խալի. նաեւ փոքրիկներուն համար ճերմակեղէն.
ոյսպէս Մատան խաթուն չէր մոռցած ոչ մէկ բան, որով
Ակնեցոց մէջ տանտիկնութեան տիպար մը դարձած էր.
Ճանբան Թաղիկ ազան ուրախ զուարթ կ'երթար, եր-
բեմն խօսքեր փոխանակելով իրեններուն հետ, հասան
Պարբըլ ասպարեկով կառապանին թէ երեկոյն դայ զի-
րենք փոխադրէ:

Թաղիկ ազա խօսքը հաճի պէկին ուղղելով (մեծ տը-
ղան):

—Տա խըսիրը ձգէ վէ խալին ալ վրան փռէ իւր
նստինք:

—Փէք աղէկ, ծառայ իմ աղապայիս (ու կը վռէ):

Թաղիկ ազան կը յարէ իրեններուն —նստէ՛ խա-
թին նստէ՛, նստեցէք օղունք, համարեցէք թը նա-
րեկային էք գցեր:

—(Մարտո ազան, մեծ փեսան, խօսքը աներջը ուղ-
ղելով, աղապա՛ սոյիէդ օր մը տի վայրէնք, օ՛րս, ի՞նչ
անլուման հալոյ է ուր կը փչէ, չիտաիլը տի գրուցենք
նը մեր էկիւնին հալան է:

—Ծիտակն ալ խօսք է, ֆէօս անանի տեղեր կան
ուր, Ակը քանի փարայի կ'առնես, հըմայէկս նէօր կ'կած
Ֆառիկեաներն են իւր չեն հաւնիր Բատըմուլի հալա-
յին՝ զէնս նը մեղի պէս 30—40 տարի՝ Բատըմուլի խալ-
տիւրիւմները չըղնամիշ առած հէրիֆները, վիւրտեղ բա-
քով հալա կայ վիւրտեղ խուղած (գէշ) հալա կայ նը
դիտեն:

Փեսայ, զինն էնանի բաները մերաք մի աներ, ինձմէ
հալա իւզէ, զինն փարայէն ցան տիւր, գիտես սա ա-
ռակը. —«չըք չըք իտէն նալչէ տիւր, իշ պիթիւրէն աքչէ
տիւր, ետով՝ Լմոն. Հէմ հըմայէկս պօշպօղաղու թուեր
ձգենք տր, ուրախութեամբ մեր խայըրլի գործին միւ-
պալէրիթ անինք:

Ախլի Եախուլթ, սա չըխինը բազ տէ, մէջէն բառ-
խին (օր Ակնայ թթէն չինուած էր) ու մէվղաները ֆէօս
բեր իւր չախիշտըմիշ անինք, դէօրէ չինած հէվանիւզ
ըշտաշը ասով տի բանանք:

Մաթոս ազան, — պապա սարդ արէ հոյինք, տը-
հա շաֆախը նէօր քալեց:

—Մընչի՛ւկ, նէօր ըսածդ վէօր նէ, իոնք սոհաթ-
է ուր լիւսցեր է օրթաղուր, հէմ ձեղի բան մը բարձ, բա-
տախին մէջ մը առտուան թարաֆ կու խմին, մէջ մը
ցիօրէկին, կվ մէջ մին ալ իրիշուան թարաֆ:

Աս բախին կըկու աղէկութուն տըհա ունի:

Ամառը սէրինութին կուտայ վէ ձմեռն ալ մարդուս
վիճուտը կու տաքցունէ (Ամենքն ալ կը խնդան):

—Ի՞նչ կու խնդաք ետովունքս, մէկէր բախինին
աղնուսպատականութիւնը եօլլու նստել չի տրի:

Մարտո ազան. — Թամ խաֆայիս ալէնկ մարդ էս է-
ղեր աղապա:

—Նս բարով մարդ ըլլալիւս հըմար, ինծի պէս բա-
րով փեսաներ կու զննիմ ա՛. Ախլի Մարիցէ սա խա-
տէֆները լեցու տէ մէյմէկ թօխա անինք:

Թօխաները կ'սկսին Թաղիկ ազան գիտնալով թէ

փոքր փեսան գեղեցիկ ճայն ունի, կը հրամայէ:

—Պղտի փեսայ, սա խարէ տիւր խալէրիւնը ինձէ
սաղի միւճիւպէովը պաշլամիշ արէ տէ մոխի անինք:

—Չէ էս սա «խարէ տիւր խալէրիւնը» չեմ գի-
տեր, էս պաշլա մի տի կօնչեմ:

Օ՛, նասըլ պօթիւրը տըր,

Օ՞, նասըլ տի տիւր,

Քընալը կլէրին,

Պոյնուճա պինտիր:

—Էֆէրի՛մ փեսայ, պիւլպիւլի պէս օրթաղուր էօթ-
տիւրմիշ արիւր, էկէր հատ մըն ալ կօնչես նը, փէք մախ-
պիւլտ 'օնցնի:

Փէառ. — Մէկ հատը քու խաթերդ հըմար ըտի, առ
մէկ հատն ալ էմէնիւդ խաթերն հըմար:

Հալուզ պաշը էօրաք իլէ քազ օլուր,

Կիւզիլլերտէ էտտ իլէ նազ օլուր,

Հէր կիւզիլէ մէյլ վիւրպ փուրուճա,

Օ կիւզիլին մէյֆաւըզը աղ օլուր:

—Օխ, աշուրդ սիրեմ փեսայ, էմէնիւդ կենացը:

—Անուշ հիւրիւմեցիր աղապայ, կենացդ Թաղիկ
աղա, անուշներ աղաներ:

—Հա՛ իշաէ տանի, հիւրիւմէ՛ խաթիւն, աշխիւ-
ներ դիւք ալ տէվամ արէք, ամա օլոր բալոր շննկէք, օ
տօղրուսը սամիդն ալ փէք բարով արէր էք, վէօրէօր-
մած ֆէօգի հարստս ալ անանի սամիդ մը կը դներ քի,
մահալլին կատիկը տէօպէներով կու տանէին: Բոլոր-
ներ թէօխա մին ալ անինք տէ սըղրա հէվային չաթալ
սալլայինք:

Փեսաներ, մեր խաթիւնը սէյլի կ'անի՞ք, բախին
ջուրի պառտախով կու խմէ, մաշալլահ Բատաճաղ դա-
լէն պէրի էփ աղէկ ալըմիշ եղաւ, լաքին եկրիներուն
չհաւնիր:

—Եէրլիններուն չիմ հաւնիր քի մօտայի խըղմիթ
կ'անեն, ամիւր հեղ մը ֆիտառն կու փոխին, ամիւր հեղ
մը չափիս կու փոխին, չիմ գիտեր ի՞նչ կու հասկնան
մարաֆ անելին:

Մէք ֆէառ. — Աղապա՛ հէվան բերին հրամեցէք, սոս
հաճախութունը վերջը տրէք, դէօրէ փէօրս գիլ կու
չալէ:

—Օղո՛ւլ, սա մեր խաթիւնը փէք տըւտրա կու ա-
նէ, իլլէ քչիյ մըն ալ նետեց նը մարգիւս գիւլուրը դը-
դիւմ կու տաքցունէ, մաթն ի մըլարսի փառն, պարի խօ-
սածն ալ մանէ մի կալէ, հէջ միւլահաղա շանէր քի քո-
վէս անցնողները Բատըմուլի ին մի, վիւր տեղալի ին,
չըսեր քի մենք ֆէօս ինք էկէր նը ի՞նչ բանի հըմար է-
կեր ինք:

Փոքր ֆէառ. — Տ'ուտինք, տի խմինք, տի կօնչենք ու
իրիշուան ալ առապան տի դայ տի հեծիլինք ու տ'եր-
թինք:

—Իշտէ պու էֆէրիմ օղլուճ, էսանկ եօլլու ըս-
խրուտուն վէօվ միւտախիլէ կ'անէ, աշխիւ մարիցէ սա
հէվան կըյցէ:

Ժողովուրդը ս'իսած էր գունդադաւադ գիւմը, տեա-

նեղով Թաղիկ աղայի խումբը կ'զմայէր, որոնց մէջէն երկու ստահակներ գուշակելով բազմոսի խնկարկեցին եւ չարիք մը պատճառելու համար, չրջագայող ամբոխէն օգուտ քաղելով գաղտագողի օղիին շիշը կը կտարեն, եւ մօտակայ քարի մը վրայ նստած զանոնք կը դիտեն չաղիւ հէլվան աւարտած էին Թաղիկ աղայի մեծ թուրը (որ վեց տարեկան էր) տեսնելով թափուած օղիին մեծ կակ չրջանակ մը կազմելը, իրարանցումով մօրը կը պօռայ:

—Տուտու ըռտիկին չիէն կոյցեցաւ:

—Ամենքն ալ հելվան ձգած, օղիին վրայ վազեցին, իլլէ Թաղիկ աղան, հոգեով ու մարմնով փարեցաւ անոր բայց ի զուր՝ հողը ծծած էր, եւ չկարողանալով բան մը ընել, միայն շիշը կտորոզները կ'անիծէր (առանց դիտարկելու թէ ո՞վ են):

—Մահն ի ձեզ, փաշան տոտիկով կլլող շան տղաք:

—Եսխո՛ւթ, էսկէ խէր չմնաց, տա մեծ պինկիսը հէնէ իւր էնկէջ խցնենք, բարով տիխաթ ա՛նէք քի տոտիկ ալ չկոյցին, սըղրա էօրհնած բերանս կու բռնամ ա՛ (փորեաղի):

Էֆէրիմ թէօնիւկ, դիւն բարով տիխաթ կ'անես կու, դիւն էմ աչկս նեյէ, քչիյ մըն ալ օպլա պապա ըլլաս նը քեզ վարժատիւն տի զրկիմ վէ մէշդ ալ արծաթ տիվիթ մի տի խօթիմ:

—Էս վարժատիւն չիմ էրթար, էս սարաֆ տ'ըլլիմ քի փարայ վաստիմ:

—Վարժատիւնին մէջ ռախամները թահսիլ անես նը, անվախիթ սարֆութուն կրնաս անել:

Իրենց դրացի Նուռիկ հանրմի գալուստը խօսքերնին ընդհատեց:

Թաղիկ աղա. —Վա՛յ, բարով էկար Նիւնիւկ հանիւմ, քուկիններդ ուր ին:

—Հոս ին Թաղիկ աղա, կ'երեւի թէ դուք կանուխ եկաք:

—Պէլի, էֆէնտիմ, մենք շաֆախը չքակած ֆէօս միւլմաէլէթ արանք:

—Մահն խաֆան. — Շիւրիւմէ Նիւնիւկ հանիւմ, ըօխմա մի ա՛ն:

—Ձէ, չնորհակալ եմ մենք ալ նոր կերանք:

—Նիւնիւկ հանիւմ, հիւրիւմմէ ճանիւմ, տա հէլվան մեր խաթիւնին շինած նէ, տես ի՞նչ բարով է էղեր:

—Ձէ, կ'աղաչեմ միտիս լեցած է:

—Ֆէօս ասոր իլաճը ունինք, պայվական էկիւնի թիթէ ըռտիս ունինք իւր միտէի համար պիր է պիր է:

—Մերսի, խաթերդ համար հատ մը կը խմեմ, ան չէ ամա սահաթը քանին էկաւ:

Թաղիկ աղա. —Աստիք թամամ ութն է, հայտէ օղուկ, փէօրեղնիս կշտացաւ, քչիյ մըն ալ էլլինք տէ պըտըրինք քի խուզին սինտիրմիշ անինք:

Թաղիկ աղայի խօսքը չկտրուելով Էլան պոյոյտի եւ Նուռիկ հանրմը առիթէն օգուտ քաղելով տարաւ իրեն. ներուն ներկայացուց այս պատը բռնելու ստորձանին հասած խումբը, որ բաւական ժամանակ խօսակցելէ եւ քիչ մըն ալ աստ անդ չրջագայելէ յետոյ հասան իրենց տեղը, ուր կառապանն ալ եկած՝ իրենց կ'սպասէր, «ըրու թիւնին» ժողովելով կառքին մէջ լեցուցին եւ իրենք ալ

հեծան. նոյն վայրէն ժամ մը հեռացած էին, երբ երկու լանտօներ եկան մօտեցան իրենց, որոնց մէջիւնները Մահն խաթուն իսկոյն ճանչցաւ:

—Աղա, կու տեսնե՞ս Նիւնիւկ հանիւմէք, բարով առապայի մէջ նստեր են, հըմայիկս մեր վրայ տի խընդան:

Թաղիկ աղա. —Ճիվերսի վար խնդան նը, մենք էսնաֆ ինք, մենք նամուսուխիս եաշամիշ տ'ըլլինք, մենք անոնց պէս ճախա չի տ'անինք ա՛:

Այս խօսքին վրայ եկան միացան երկու կառքերը եւ իրարու կ'ընէին, —Թաղիկ աղայէնք էն, չամչցած տան ալ մուհաճիր առապասիւն մէջ էն նստեր. —քա՛ Թաղիկ աղա մեր առապաճիւն ըսէ քի, թող ուրիշ սօխախէ մը տանի, հիմա դրացիները ի՞նչ կ'ըսեն:

Թաղիկ աղա այս խօսքերը լսելով, չափազանց բարկացաւ եւ դառնալով Նուռիկ հանրմի պօռաց:

—Նիւնիւկ հանիւմ, մենք էսնաֆ մարդիկ ինք, մենք տասը փարային հըմար հարուր թախա կու նետինք, ֆախաթ դիւք թիւճճար հէրիֆներ էք, դիւք տի չիւն. միշ չէք ըլլար, դիւք նաար ըլլանը կու խարճէք, մատէմ քի ձեր մալիւմ նէ աս մեր ըսածները նէ, ի՞նչ տէլի մեզ մասխառան կու անէք:

—Բաւ լիցի Թաղիկ աղա, ըսելով հեռացան:

Նուռիկ հանրմի խումբը տուն հասած կ'ապառէր դրացի Թաղիկ աղայի վերադարձին:

Բայց ասիւն, երբ մուհաճիր առապասիւն թաղը մըտաւ, քանի մը տասնեակ տղաքներ լէմօնի կեղեւներով կ'ողջունէին զանոնք, իսկ Թաղիկ աղան մէկ մը կը հայտէր, մէկ մը կ'անիծէր, բայց անոնք ոչ հայտայանք մըտիկ կ'ընէին եւ ոչ անէճք, երբեք չէին շեղեր իրենց նպատակէն եւ մինչեւ տանը դուռը հետեւեցան այսպէս: Վերջապէս վար իջան կառքէն եւ Թաղիկ աղա կառապանին դառնալով ըսաւ:

—Առապաճի՛, նէ էղ տիւ պիղիմ պօռճուճը:

—Տիւն աղչամտան բաղարլըք եափտըք ա՛, կէօթ թիւրմէք կիթիւմէք իքի մէճիտիէ տէտիք:

—Նէ աէօրսուն քուզում, պիղ սէնին իլէ բաղարլիւք եափտիք քի պիր մէճիտիէ վէրճէիւս, էօյլէ լախըռը օղիւր մի. իքի մէճիտիէ, բէօֆ պապամ, պիղ աչքեամա գատար եուզ պին թախա աէօնէրիւտիէ կէնէ քաղանաուղըմը օն պէշ կուրուշ տիւր: Ալ չու օթուզ կուրուշու տէ լախի կէօր:

—Պէն փաղարլըք եափմըշըմ էօյլէ շէյ թանըմամ, պու նէ, տէօնէ տէօնէ փաղարլըք մը եափաճաղըք, աեղալ տիր չօրպաճը:

—Այիպ նիչուն օլսուն, փարալարը էլինէ թախամ տէ կիտիսին, քուզում պէն օթուզտան ֆաղլա վէրմէմ: Հետեւող տղաքները առիթը գտնելով կը պօռային, ամօթ է առապաճիւն փարաները չի տա՞ս, խօճաման մարդ չի՞ս ամշար, մեղք է մարդը յողնեցաւ:

Թաղիկ աղա տեսնելով որ ճարը չկայ, այս ֆաթըռուրէն աղաատելու համար, «նէլլէդ սուրաթընա» ըսելով երկու մէճիտը վճարեց, եւ թէօպէ բրաւ մէկ մըն ալ գէվքի երթալը:

ԽԵԼՕԲ ԱԽՊԱՎ

ՍԵՐՆ ՈՐ ԲԱՂՁՐԸ

Հէք աղջիկը պատահանէն
Լուր կ'ըսպասէր անոր դարձէն,
Գիշեր ցորեկ նոս միմակուկ
Առիթ խնդրէր խօսիլ իրեն.

Պարզ ու շիրին այդ ձկնորսին
Սիրս էր տուեր, սէր ջերմագին
Ինքն հարուստ մօրկան գաւակ
Գերի դարձած էր Կոմիկին:

Օր մը սակայն դրաւ դիմակ
Շունչը առաւ պարտէզ շիւակ,
Ճիւղ նոյն պահուն երբ իւր Կոմիկ
Մօտէն կ'անցնէր ձուկով համակ:

Դողդոջ ձայնիւ կանչեց... Կոմիկ
Ձեռնէն բռնեց ֆաշեց ֆոլիկ,
Ըսաւ «հոգիս բեռը վար դիր
Սրսիս ձայնին ըրէ մը-իկ»:

Հոգիդ ուսեմ ճիւղէր ֆէօշէս,
Ես պալքիմի, տուն գէնկիմ ես,
Մօրդ ծոցին մէկ հասիկը
Քեզ ո՞ւր դնեմ, չունիմ խաճէս:

Ըլլաւ ձկնորս ծովուն վրայ
Սրտով իմա ես՝ Տէ՛րը վկայ
Քու ֆէտէիդ մէքալիկը
Ինձ բերկրութիւն, հոգի կուտայ

Իճէ վաղը տուն Ս. Խաչին
Պէ՛տ է վազեմ բանայիրին
Խափուն, խառքուդ, ժըսքիս, իւզիւմ
Ծախեմ հանեմ փառան հացին:

Բնաւ արգելք չկայ ասոր
Գործիդ փարէ, ա՛յս ամէն օր
Դու աշխատէ, հարէ փարադ
Յոգնած մարմնոյդ ըսեմ օրօր:

Իրաւ քի տուն պերնիս լօխման
Իմ հոգիիս մէջի պախման
Մենք մէկմէկու համար մեռնիմք՝
Տոտու խուրիս, ֆեզ ինձ կուտա՞ն:

Թող ֆար կտրին այն չար սրտեր
Որոնք դրամ միտ են դէր
Երէ չունիս հնչուն ոսկի
Քու քաւ սրտիդ մէջ չը կա՞յ սէր:

Փամպուխ աղջիկ եկու մոռցիր
Սրտիդ վրայ սեւ ֆար մը դիր
Դուն վարժուած նոյն ապրուստի
Հետքս կուտես հաց ու պանիր:

Սիրսս սրտիդ, ըլլալ գերին,
Կ'աղաղակէ, ձայնն իմ խղին
Դամ մի նետուիմ քեւերուդ մէջ
Հոգիդ, սէրդ, կիներ եմ ֆուկին:

Քունիս մէջէն կէս գիշերին
Յասկեմ վազեմ ես կրակին,
Դուն միմակուկ հոգիս պիւլպիւ
Պէ՛տնի՞ մընաւ միմակ տունին:

Բազուկներէս ֆեզի խըլոդ
Այդ աղէտն՝ այդ սրտադոդ
Իմ սրտիկն աղօթքներուս
Վրայ մարի, չարժարծի քող:

Ա.Տ ամէնը գլխուս վրան
Հագիս հոգուս ընեմ խուռպան
Իմ սեւ ճէտիս, լան խուռախիս
Դուն կ'ուզե՞ս քի վրան խնդան:

Մէջիդ մաքուր ներմակ գօշին
Իւր մէջ պանէ սիրս մը անգին
Տառ պէյօղլու ֆու մօռ ճէտով
Մի՛ս կընդունիմ իբր ամուսին:

Եառա՛ք քօմպուլ քի պատմիս
Իճէ ֆուկի եմ երբ որ կամիս
Սիրսիս ֆէօշէն ֆեզի համար
Տեղ մը պացի քի հոն քառիս:

Երդում ըրէ հոգիս Կոմիկ
Ինէ ուրիշ չառնես կընիկ
Մի՛նչեւ մեռնիմ քեւերուդ մէջ
Ուրիշ մը չընես պաչիկ:

Ծուկ, քերագի, քէֆնէ, սիմիք
Ֆէտայ ըլլայ ֆու ուղուրիդ
Վկայ խամաս, ֆանլը պուչակ
Էլիէր տէրս տամ ես ֆու սիրտիդ:

Գիշեր քարի հոգույս քոչնակ
Իմ պահապան սիրուն նրեւակ
Մտիս մէջէն ֆու յիշատակ
Վառի հոգույս մէջ աւերակ:

Անա այսպէս կոյր սէրն իրեն
Ընկեր կընտրէ ամէն կարգէն
Հարուստ, աղքատ, մեծ ու պոչիկ
Գերի կընէ մէկ անգամէն:

ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Բ Ա Յ Ն Ա Մ Ա Կ

Չամիչ տշուի, Խաղթածի Լիկնարի,

Քա օրդտի, քանի կելլամ քի, քեզի երկու սաթը
կիր կրեմ տէյի նէ մէյմէկ պան կելլայ առջիւս: Անցած
օր գէյնս խուռմիլ ըրի քի, ելլամ քանի մը սըրա մըրօ-
տեմ տէյի, ինչ ըլլայ նէ կը հաւնիս, ամա խերըս չտես-
նաս մտիկ ըրէ, Թագուհիցայիս ցաւերը պունց տէյի խա-
պար չի գա՞յ մի. էյ վայ մեղքիս, խըսմէթ չըլլայ պիտի
նէ չըլլար, էլայ թէղ էլտէն քիւպտտիներս մէյմէկ քիչ
վախճուցի, տամաթէսիս բէստիլները ներս առի, կելլայ
արգէվ կուգայ տէյի, մայտանոգ տօլմասի էյի տըրեր,
պերնիդէ լայըլս, քիչ մը ճուր վախցուցի քի տիօր կամ
նէ քաչէ տէյի, սողոմա էլայ քի վրաս բէչ մը քաչեմ
տէ տուրս խնամ, մէյմըն ալ նայիս օր սէնսին— չաթ
չաթ չաթ, տուրս ձեռք առին, չըքուքըչէ ըրի պացի
քի, քա ինչ կը նայիս կէօչի առապա մը միսաֆիր, Սա-
մաթիայէն տալս, տալոջս աղջիկները, Ազնիւս իլէն Ա-
գապիցաս, սիւտանան, կիրկի մախսըմը, Քիրեմիտենց
հարսը, կըլխաւորը, տաքը, հաճի նինէն, թողը, չամա-
չըրճի Մարեամը սիւրիւով քօքօն քօքօն ներս չի մըտ-
նան մի. վա՞յ ծունը թէփէիս, հիմայ ինչ ընեմ, տուն
ըսէ, կլորիկ խաղթածիս, օլտուխճա տուն կիտնախան ես,
անդին ճիւղէր քէօչէս էօլիւմի հեա ճէնկլէշմիլ կըլլայ կոր,
աստիկն միսաֆիրէն տունը վար կուգայ կոր, քա տուն
ըլլաս նէ իմ տեղս չե՞ս ճաթիր: Ինչ է նէ քիթերնուն
մէյմէկ խախուէ տուի անկէ էօղիւր ալիէմիլ ընեմով է-
լայ կացի: Քա ճամբան, ալիս կերեւայ կոր կըսեմ մենծ
թողս ծառքերը ծունկին տրեր սօխախին օսթան կը
մարի կոր խնտալէն: Ծօ չուն բիճ, ինչ կայ ըսի նէ,
քահքահ մըն է փրցուց, աս տեղը քիթէս արուն մըն է
փլաւ, ծընքուընկերս պաշլայեց թիթիւէմիլ ըլլալ, մուխ
մըն է կլօխէս դուրս միսաց. կայ ես մեռնելս պան մը
ըսել չէր, ինչ է նէ, էլայ տուներնին կացի, հաչան տը-
ռանը տակը Թագուհիցաս չի տեսա՞յ . . . էյ տուն եզիր
իմ տեղս. աղա խաղթածիս, ինչ կ'ըլլաս Թագուհիցաս
հագեր է ճերմակ փիտոնելու ըռօպատի մը կիրիլ օխտը
հատ կատուի ճաղ, կը մարի կոր խնտալէն . . .

Իրեք չէյրէկ սահաթ մարեր եմ խաղար չունիմ, ե-
լայ քի ճուրերուն մէջն եմ օրը քայախով կէօքսս կը
չիէ կոր, օրը նալղերս կը թռչէ կոր, եանի իրենք ալ
բիւշման եղան ամա ինչ ֆայտա: Քա հիմայ ան չէ ես,
տունի միսաֆիրներս, խասապին տէֆտէրին տօլուռ-
թինը, պախալին վէրէսիէ չտալը, էքմէքճիին բէշին ախ-
տուաթան, քիթիս արունին չկտրելը, ծընքուընկերուս
կըտըրտելը, եաղիս խափանողին պօշ ըլլալը, քացախիս
պիւնիկը կտորիլը, այս առտուան գարդալաթ չառնելս
քանի միտքս չի՞ գար կոր այըխնալուս չըթիւր չի կայ.
ինչ է նէ, էլայ չիտակ թամամ քի տուն պիտի երթամ
նայեցայ քի կըլխաւորս օտիլը կտորած թեւերէն պուեր
կը պերեն կոր . . . էյ թամամ, ըսի ճաղ մը ըլլար տէ
մէջը մտնայի . . .

Քա կեցի ինչի վրայ եկաւ լախրուս . . . հա, քեզի
սա իրիճա պիտի ընէի քի, տա քեզի պէնտ դրող տը-
ղուն ըսես կնիկներուն բէշը ձգէ, եանի կայ ես սա
խըռպա առան ըռաստ կամ նէ կէօղիւկը աչիլը կը խօ-
թեմ անոր, կիտցած ըլլայ, ինչ բարեւ ըրէ Մառադա-
եան Գուլիկ հանըմը ասանկ ըսաւ, ըսէ:

ԳՈՒԼԻԿ ՄԱՌԱՋԱԵԱՆ

ԱՐՄԱՇԵԱՆՆԵՐՈՒՆ

— 330 —

Չարխաբան պահապանի
Դպրեվանքի դո՛ւ պաշտպան,
Ազգք քեզ միշտ պի՛ս յիշէ,
Ո՛վ Դուրեան Հա՛յր եղիշէ:

Օն կը կանչեն քեզ Մուշէն
Դրնա, հոն ալ ըրէ շեն.
Դոն մղնացին ճանիկէն,
Կիւղեսերեան Հայր Բաքիէն:

Վիճակած է քեզ Կարին,
Կօզնես միշտ դու սրկարին,
Ժողովրդեան որ խաւեն
Կուգէ լինի Հա՛յր Չարեն:

Կրճէ՛ ուղղէ Արաքիւր,
Հօսի է քեզ համակիր,
Մսփով կամփով դո՛ւ ուժեղ
Որքախնամ Հա՛յր Մուշեղ:

Տրապիզոն քեզ յարմար,
Ժողովրդեան անհամար,
Լէր անձնագոհ յաւիտեան,
Վարճքդ մեծ է Պենիկեան:

Քաղցր պտուղ Արմաշի,
Հօսին համար կը մաշի,
Խօսի գործէ միշտ անդուշ,
Սիրուն Դուրեան Հա՛յր Թամուշ:

Միաբան մ'է դեռասի,
Ազգին համար կաշխատի,
Խօսփով սրտէ միշտ գնեղ,
Քեզ յատուկ է Հա՛յր Դնէլ:

Ելիր շուտով սա Վանեն,
Վերջը քեզի չը վանեն,
Միաբան դո՛ւ ժիր, կտրիճ,
Դրնա Քրդի. Հա՛յր Վանիճ:

Գ. ՊԵՋԱԶ

Ն Կ Ա Ր Ն Ե Ր

Երկու տիկնայք:

Անցեալ կիրակի * * * գեղին մէջ երկու բարեկամ տիկնայք եկեղեցիի փողոցին մէջ զիրար կը զիմաւորեն:

—Աղորմի Աստուած, Ֆուլիկ հանձմ:

—Ողորմի հագուէք բարի ծնողաց:

—Դո՛ւն ալ ժամ կ'երթամ կոր:

—Խա՛յիր, ներոջս կ'երթամ կոր:

—Ես (Տէր ողորմեալին տառա տառ ինքզինքս պուրս նետեցի, չիւնքի մեղաց տէր եղայ:

—Ի՞նչ եղաւ քի . . .

—Քուրուկ, խուսկին հոտէն մահրում մնացի. քովս Չըլքըստիկնէջ հարսը կայնիւ էր. էյ արթըրս քառած լավանտային կծու հոտէն քիթս ինկաւ. նէ՛ ժամս գիտացալ նէ՛ աղօթքս. պոյն հետ պարապար աղջիկ զաւկի տէ՛ր ալ չըլլայ: գիտես քի նոր հարս է:

—Իրեն անանկ կուգայ քի՛ քսուի նէ թագէ կ'երեւայ:

—Վա՛յ խելքին. ի՞նչտար կ'ուզէ նէ թող քսուի, հալխուն կիւլիւնձ կ'ըլլայ: բէք պզտիկս չէ, գիտե՞ս:

—Վիտնալս 45ը անցուկ ըլլալու է:

—Հէլպէթտէ:

—Իրեն հարցունես նէ՛ Յ(ը) նոր պիտի լմնցունես Կ'ըսէ:

—Աման,անանկ է նէ թող քիչ մըն առջան ալ սըրս. մէ քի, վաղը աղջիկը կարգէ թոռան մը տէր ըլլայ նէ՛ անոր հետ պարապար մեծնայ:

* * *

Տաներէց մը՝ ամուսնանալ պատրաստուող երիտաւարդի մը կ'ըսէ:

—Օրհնա՛ծ, չե՞ս խոստովանիր:

—Ի՛նչս պիտի խոստովանիմ:

—Մեղքերդ:

—Ես մեղք չունիմ տէր հայր, եւ եթէ ունիմ այն ալ 5 փարայ չունենալովս կարգուելու ելնելս է:

* * *

Երկու բարեկամներ:

Բարեւ Գէորգ աղա, խեր ըլլայ. աս ի՞նչ թէլաշի մէջ ես:

—Էֆէնտիմ մեր Միհրանիկը պիտի կարգենք տէ . . .

—Ո՞ր Միհրանիկը:

—Իչթէ զաւակս:

—Տահա քանի՞ տարու է անիկա:

—Քսան:

—Բէք կանուխ կը կարգէք կոր, աւելի աղէկ չըլլա՞ր որ քիչ մըն ալ մեծնայ ու խելքը զլուխը գալնէ ետքը կարգէք:

—Ի՛նչ կ'ըսես աղբար, խելքը զլուխը գայ նէ՛ ամենեւին չի կարգուիր:

* * *

Ամուսնական նախարարութիւն:

Տիկին Շառլօթ Սմիթ-Հ, ամերիկուհի մը, Ամուսնական Դատարանին մը հիմնած է Նիւ Եորքի մէջ:

Ամուսնութեան այդ առաքելուհին աղերսագրով մը կառավարութեան աջակցութիւնը խնդրած է իր այդ ձեռնարկին մէջ եւ ծրագիր մը ներկայացուցած է, որուն քանի մը գլխաւոր յօդուածները կը թարգմանենք:

Ա. Երկու սեռէ ամէն անհատներ, օրէնքով ստիպուած ըլլան ամուսնանալու:

Բ. Ամուսնական նախարարութիւն մը ստեղծել ինչպէս կան՝ արտաքին եւ ներքին գործոց, երմտական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւններ:

Գ. Կառավարական պիւտճէին մէջ գումար մը յատկացնել աղքատ աղջիկները կարգելու համար:

Դ. Այն ամէն հարուստ մարդիկ որոնք ամուսնի մընալ կը սիրեն, ստիպուած ըլլան կառավարութեան վճարել տո ըք մը, որուն գումարը հաւասար ըլլայ ընտանիք մը սպրեցնելու համար անհրաժեշտ եղող գումարի մը:

Ե. Աղքատ բայց ամուսնանալ չուզողները բանտարկութեան դատապարտել:

Ինչպէս կը տեսնուի, աշխարհիս չորս կողմը ճիգեր կ'ըլլան ամուսնութիւնը շատցունելու համար, ինչ որ ենթադրել կուտայ որ տունը մնացած աղջիկներուն թիւը վտանգաւոր համեմատութիւն մը առած է:

ԲԻԿՄԱԼԻՈՆ

Մ Ի Շ Տ Կ Ը Տ ՈՒ Ժ Է՛

—Ձեռքէն չեկած գործը իր վրայ առնողը:

—Ինքզինքը ձախող բժշկի մը ինամոցը յանձնող հիւանդը:

—Բիւրանը անխորձ ատամնարոյժին ներկայացնողը:

—Խլավուղի ձեռքով կարգուողը:

—Հարստանալու յուսով խաղատուն վաղողը:

—Աժանութեանը համար անճարակ սպասաւոր բըռնողը:

—Ապառիկ տուողը:

—Դրամօժիտով ամուսնացողը:

—Յարկի մը խօսքերուն հաւատացող մատմազէլը:

—Ճաշարանի կամ գինետունի մը մէջ իր պարտապահանջին հանդիպողը:

—Վերջապէս, նեղ ոտքի աման հագնողը Բիշու:

Յառաջիկայ շաբաթ օրուէն ԼՈՅՍ պիտի հրատարակուի փոխանակ ՆԱՂԻԿԻ,

ՄԱՐԻՆՈՋ ՏՈՒՏՈՒՆ ՊՏՈՅՏԸ

Մեծ. «Ծաղիկ» կաղէթածի էֆէնտի

Մախրը գեղէն շիտակ եէնի-Սարու ինջայ, ինտոր քի կիտես նէ, հիվանդիս չի կացած մոմ մը վառեմ ը-սի. շիտակ ժամ մոտայ, նայիմ օր բանկալը մոմճին թըս-տեր եան էկեր քէֆ կ'ընէ, ադ ի՞նչ քէֆ է ըսի, նայիս քի ա մարդը պերանը պացաւ, Աստուած կեանք տայ աղաներուն ըսաւ, սա ճամբուած ժամկոչը չատ քէֆ տուաւ ինձի ըսաւ, չիւնքի եկեղեցիին պակը կը վայլէ՞ր քի ինձի անտանկ քիւլիւրներ ըներ, աղաներն ալ չգիմացան երդնըված առնելիքները ինչըրին չըրին առջեւը տրին, բողիւ վերցուր ըսին, է՛յ աֆէրիմ աղաներ ըսի, թա-ղական ալ ըսես նէ կը վայլէ ըսի, չիւքիւ ասանկ ժամու գործի մէջ խաթր, կէօնիւլ նայելու չէ. . . լախըրտըն խուսուր մնաց մարգան, նայիս քի մէկը ներս մտաւ 10նոց մոմ մը առնելու, ան ալ մեր լախուտին մէջ խառ-նուեցաւ, ըսաւ քի ադ ժամկոչին էֆէնտին, քի իրիկուն-ները չանկթան տուն կը խրկեր, խըրպանիւ է եղեր իստիֆան տուեր է. . . քա ո՞րի հոգ ըսի, կուզէ իս-տիֆան տայ կուզէ նէ իստիֆալեան տայ, քա ասոր քէֆ կ'իմանաք ամա վաղն ալ օգնանաներով կառնէք կը պե-քէք թաղական կը նստեցնէք. . . ամա՞ն օրթոթի՝ այս ժա-մու պաներուն ո՞վ եարամիչ է էղեր քի, ըսի, առի գա-լեցի, չիւնքիւ իտուխարուի դուրսը ներս կայ, թէֆէճի Մարեամ կըսեն, խապար խապարի քի իլլէ կաս, հիվան-դիս կացի նայեցայ քի աղէկի տարցեր է, շիտակ սօրելիս ներոջս տունը առի:

ՄԱՐԻՆՈՋ ՏՈՒՏՈՒ

«ԾԱՂԻԿ»Ի ՀՆՈՒՄԴԻՐՆԵՐԸ

ԵՆԻՄԱՀԱԼԼԷ, 20 Սեպտեմբեր. — Վարժարանին դա-ստուն Պոլիս կանչուած ըլլալով, վարժարանը առժա-մանակեայ կերպով կը կառավարուի տնտես աղբոր կող-մանէ:

20 Սեպտեմբեր. — Դասատունին բացակայութեան միջոցին խուսուր մը սուջեր վարժարանին դիմացը պարի յաջող դասեր տուին. դիտելի էր աշակերտաց օրինակելի կար-գապահութիւնը եւ ուշադրութիւնը:

21 Սեպտեմբեր. — Այրօր տաք ըլլալուն պատճառաւ վար-ժարանը գոց է:

22 Սեպտեմբեր. — Այսօր ալ օգը մեղմ ըլլալուն դասախո-սութիւնք դադրած են:

23 Սեպտեմբեր. — Տնտես աղբոր եւ դասատունին միջեւ համաձայնութիւն գոյացաւ սր ջերմաչափը 16 ց/8 ցու-ցած տոնեն միայն վարժարանը բաց մնաց:

24 Սեպտեմբեր. — Դասատունին դրացիին պարտիզպանին փոքրիկ մատը ցաւելուն պատճառաւ վարժարանը գոց-ուած է:

ԳՈՒՄ-ԳԱՔՈՒԻ ԴՈՒՐՍ, 25 Սեպտեմբեր. — Պօղոս-Մաք-րուհեան վարժարանի գերահաշակ զիւցազնը՝ Տիրացու Պողոսը, որուն շահատակութիւնները ծանօթ են մեր թ աղի յիշատակէք ափանջ վրայ, այս անգամ լուսարարա-պետութեան պաշտօնն ալ յաջողած է ձեռք ձգել՝ շնոր-հիւ փութալան աշխատութեան. . . Մաքրիզիւղապանձ վեղարաւորին, որ չի խըճար՝ եկեղեցական հնաւանդ տ-

վորութեանց հակառակ՝ անփոյթ աչքով գիտել, երբ իր սիրական պաշտպանեալը սրբազան անօթներու ձեռք դպցնելու սրբապղծութիւնը կ'ունենայ յանգընաբար: Տեղ-ւոյս առաքելեցը թէեւ բողոքած է այս մասին Կրօնա-կան ժողովոյ, բայց մեր եզական վեղարաւորը անոր ալ մէկ ճարը կը գտնէ աներկբայ, ինչպէս գտած է կ'ըսուի՝ լուսարարապետ բառը հակող թարգմանելով: Տեսնենք Կրօն. ժողովը պիտի կլլէ՞ բնագիտական այս դարձուածքը:

ՄԱՐԻՆՈՋ ԻՒՂ, 26 Սեպտեմբեր. — «Կարմիր այտը» բացար-

ձակապէս յայտարարեց թէ վանտեն նէ ալ հոգաբար-ձութեան պաշտօնէն վաղ չպիտի անցնի: Այս մարդուն շնորհիւ տղաքը աղուոր քիւլիւր ընել պիտի սորվին. «տրեւն» ալ ասոր պոչէն կախուած է: Կ'երեւայ թէ այս երկու բարեձաղիկները ուխտած են ամէն միջոց ի գործ դնել թաղն ու դպրոցը տակն ու վրայ ընելու համար:

Ալ ամօթ է ասկայն. հարկաւոր մանուկներու ա-պագան ասոնց ձեռքին եւ քէյֆին խաղալիկ չի կրնար ըլլալ: Այս անգամ ալ այսչափ:

Ս Զ Գ Ս Յ Ի Ն

Խառն ժողովոյ չորեքշաբթի օրուան նիստի օրա-կարգին գլխաւոր խնդիրը թէեւ Կիլիկիոյ կաթողիկոսա-կան ընտրութեան վերաբերեալ հրահանգին վերջնական պատրաստութիւնն էր, սակայն Ս. Պատրիարք հայրը յա-րաբերական խնդիրներու վրայ ընդհանուր տեսութիւն մը ըրաւ, որուն առաջնութիւն տալ նախամեծար համա-րուեցաւ: Այս մասին երկար խորհրդակցութիւններ կա-տարուելէ վերջը, կարելի չեղաւ եզրակացութեան մը յանգիլ, հետեւապէս որոշուեցաւ յառաջիկայ չորեքշաբ-թի օր յատկապէս դումարուիլ, կանխաւ մասնաւոր հը-րախրազիր ուղղելով Կրօն. եւ Քաղ. ժողովոյ անդամնե-րուն եւ խնդրելով իւրաքանչիւրէն որ անպատճառ ներ-կայ գտնուին այդ գումարման:

ԲԱՐԲՍՏՈՒՆԻ ՎԱՐՓԱՐԱՆԻ

Բ Ա Ն Կ Ա Լ Թ Ի

Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ Ե Մ Ա Ր Ե Չ Ր Ջ Ա Ն

1 ԱՌԵՒԻՏԻ. Վարժարանի մէջ աշակերտը կ'ուսանին վաճառականութիւն, գործնական ուսմունք, գիտու-թիւն եւ լեզու:

2. ԱՐԶԵՍՏԱՆՅԸ 15—20 տարեկան տղաք, մէկ տարուան մէջ, կ'ուսանին կահագործութիւն. ատաղձա-գործութիւն:

3. ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանին մէջ աշակեղ-տուհիք կ'ուսանին լեզու, կենսական ուսմունք. գիտու-թիւն եւ ձեռագործ:

4 ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՅԸ օրի կ'ընդունուին նախակրթա-կան ուսմունք ձեռք բերած օրիորդներ, որոնք պիտի ու-սանին կար, ձեւ, գլխորկ կապել, գորգ շինել եւն. (Քիչ շատ աշխատիլ կրցողներուն օրական կամ ամսական կը տրուի տեսչութեան կողմէ):

5. ԿԻ ՍԾՆՍԻՆԱՅ վարժարանը գրագրութեան եւ վաճառականութեան հետեւողներ, 2 ամսոյ մէջ, (Կի-րախի օրեր 3 ժամ դադարամբ) կ'ուսանին, վաճառաքի-տելիք, տոմարակը. եւ հաշուագիտութիւն:

Ասկէ աւելի տեղեկութիւն տաճալ փափաքողք հա-ճին գիմի Առեւար. վարժ. Բանկայի Բճառիէ փողոց:

Հիմնադիր-Տնօրէն
ՅԱԿՈԲ ԲԱՐԲՍՏՈՒՆԻ

Է Բ Ի Թ Ա Պ Լ

(ՄԻԱՅԵԱՆ ՆԱՀԱՆԳԱՅ)

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԱՄԷՆԷՆ ՀԱՐՈՒՍՏ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՀԶՕՐ
Կեանքի Ապահովագրական Ընկերութիւնը

ԵՐԱՇԽԱՐՀԻՍ ԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԴՐԱՄԱՐԼՈՒԽ

ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 339 միլիոն ֆրանք

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՍԵՂԱՆԱՌՔ

Լոնտոն, Անգղիոյ Պանքա
Բարիզ եւ Կ. Պոլիս, Գրէտի Լիոնէ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՅԻՉ ԹՈՒՐԴԻՈՅ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՐ ԱԾԱՏՈՐ
Կ. Պոլիս, Պահճէ Դարու, Անանիատի խան

Ի Ս Կ Ա Կ Ա Ն Ա Ր Դ Ի Ի Ն Ք

Ապահովագրական երկու նոյնատեսակ մուրհակներու Է.Բ.Ի.Թ.Ա.Պ. և Անգղիական ԿԻԷՇԱՄ
ընկերութեանց կողմէ տրուած.

15 տարուան խառն ապահովագրութիւն կնքուած 1884ին Անգղիական ԿԻԷՇԱՄ ընկերութեան կողմէ:	
Ապահովագրեալին անունը, Ա. Ժ. Ժ. Ռ. արհեստագործ ի Պրիւքսէլ:	
Տարիք	31
Ապահովագրեալ գումարադրութիւն	Ֆր. 30,000
Տարեկան ապահովագին	2,064
Վճարուած ամբողջ ապահովագինը	30,960
1899ին ԱՐԴԻԻՆՔԸ	
Ապահովագրեալ գումարադրութիւն	30,000
Կուտակեալ շահաբաժին	4,086
Ապահովագրեալին վճարուած գումար	34,086

15 տարուան խառն ապահովագրութիւն կնքուած 1884ին Ամերիկեան Է.Բ.Ի.Թ.Ա.Պ. ընկերութեան կողմէ:	
Ապահովագրեալին անունը Կ. Կ. վաճառական ի Կ. Պոլիս:	
Տարիք	24
Ապահովագրեալ գումարադրութիւն*	Ֆր. 30,000
Տարեկան ապահովագին	2,046
Վճարուած ամբողջ ապահովագինը	30,686
1899ին ԱՐԴԻԻՆՔԸ	
Ապահովագրեալ գումարադրութիւն	30,000
Կուտակեալ շահաբաժին	8,958
Ապահովագրեալին վճարուած գումար	38,958

ԾԱՆՈԹ.—Վերոյցեալ թաղիստում են են սկսել եւ կը տեսնուի որ, միևնոյն տեսակ ապահովագրութեանց համար, եւ ապահովագրեալ միևնոյն 30,000 ֆրանք գումարադրութիւն համար, ապահովագրութեան պայմանաւոր շահաւորն, ԿԻԷՇԱՄ՝ որ անգղիական ամենագոյն ընկերութիւններէն մին է, իրեն ապահովագրեալին միայն 4086 ֆր. շահաբաժին մը կը տրուի և վճարել. միևնոյն Է.Բ.Ի.Թ.Ա.Պ.՝ միևնոյն 15դ տարոյն վերջը, իր անգղիացի մրցակցէն աւելի ֆիլ ապահովագին ստացած ըլլալով հանդերձ, 8,958 ֆր իսկոյն գումարը վճարած է իր ապահովագրեալին իրեն կուտակեալ շահաբաժին. եւ ասկից զատ, նկատելի կէտ մըն ալ տա է որ, ԿԻԷՇԱՄ, ուրիշ ֆրանսական ընկերութեանց նման, իր շահաբաժինն ոչ թէ 100ին 50ը, այլ 100ին 90ը կը բաժնէ իր ապահովագրեալներուն.

Այս ամենամիշտ եւ բացարձակապէս անհերքելի թուանշաններով առաջ բերուած արդիւններուն առջեւ աւելորդ պիտի ըլլար նոր բացատրութիւն մը աւելցնել:

* Բաղդատութիւնը գիւրին ըլլալու համար, 277, 203 թիւ 670) ֆրանքի մուրհակին գումարը 5 անգամ քաղմաստիւ տրուած է:

